

תאריך עדכון : 04/2018

משה רבינו באגדה ובמיסטיקה

מס' הקורס : 30054/01

המרצה : ד"ר מ. שניידר

סוג הקורס : הרצאה

שנת הלימודים : תשע"ט

סמסטר : ב

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

<http://lemida.biu.ac.il>

א. **מטרות הקורס** (מטרות על / מטרות ספציפיות):

משה רבינו נחקק בתודעת הדורות כמי שזכה לקירבת אלהים גדולה ביותר מכל בני אנוש. הוא הפך לאב טיפוס של נביא ושל מיסטיקאי. לצד המגמות המפליגות במעלתו היו גם המגמות שביקשו למעט בדמותו של משה מתוך חשש הזאת והיו שקידמו דמויות מופת חילופיות. פרשיות תורה המתוארות את מפגשי משה עם אלהים הם טקסטים מכוננים של היהדות ושל דתות שהשתלשלו ממנה.

ב. **תוכן הקורס**: (רציונל, נושאים)

נלמדו את הפרשנות העשירה המגוונת שהתפתחה מסביב לדמות משה מספרות הבית השני עד ספרות חז"ל, תוך תשומת הלב המיוחדת לפן המיתי והמיסטי שבדמותו.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)
קריאת המקורות (הטקסטים ביוונית וכדומה ייקראו בתרגום העברי) ודיון

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' שיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת תתפרסם באתר הקורס	הערות
1	משה בספרות הבית השני. משה בספרות החיצונית.		
2	דמות משה בספרות היהודית ההלניסטית המוקדמת.		
3	משה במגילות מדבר יהודה; בברית החדשה.		
4	יוספוס ופילון.		
5	לידת משה.		

		התגלות בסנה.	6
		משה במצרים.	7
		יציאת מצרים, קריאת ים סוף, מרה	8
		מעמד הר סיני	9
		משה במרומים. משה ומלאך הפנים.	10
		חטא העגל וסנגוריה של משה התגלות בנקרת הצור	11
		הלוחות השניות וקרינת עור פניו של משה	12
		פטירת משה	13
		משה ואליהו; משה ועזרא (בחזון עזרא)	14

ג. חובות הקורס:

קריאה

דרישות קדם:

חובות / דרישות / מטלות:

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

מבחן

ד. בביליוגרפיה: (חובה/רשות)

Gager, John G. *Moses in Greco-Roman paganism*, Nashville, Abingdon Press 1972

Charlesworth, James H. *The Old Testament Pseudepigrapha*, 1983-6

Kugel, James L. *Traditions of the Bible: A Guide to the Bible As It Was at the Start of the Common Era*, Cambridge Ma., 1998

Damgaard *Recasting Moses: Memory of Moses in Biographical and Autobiographical Narratives in Ancient Judaism and 4th-Century Christianity*, 2013

Meeks, Wayne A. *The Prophet-King. Moses Traditions and the Johannine Christology* (NTSup 14), Leiden 1967

Belleville, Linda. *Reflections of Glory Paul's Polemical Use of the Moses-Doxa Tradition in 2 Corinthians 3.1-18*, Sheffield 1991

van Kooten, George H. (ed.) -The Revelation of the Name YHWH to Moses: Perspectives from Judaism, the Pagan Graeco-Roman World, and Early Christianity, Leiden 2006

מאמרים

Kvanvig, Helge S., "Jubilees" - between Enoch and Moses : a narrative reading. In: *Journal for the Study of Judaism in the Persian, Hellenistic and Roman Period*, 35,3 (2004) 243-261

Feldman, Louis H. Philo's view of Moses' birth and upbringing, *Catholic Biblical Quarterly* 64,2 (2002) 258-281

Feldman, Louis H. Josephus' Portrait of Moses, JQR 82,3-4 (1992) 285-328, 83, 1-2 (1992), 7-50, 83,3-4 (1993) 301-330

Fletcher-Louis, Crispin H.T. 4Q374 -- a discourse on the Sinai tradition .. the deification of Moses and early Christology. Dead Sea Discoveries 3,3 (1996) 236-252

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

אברהם כהנא, הספרים החיצונים, תל אביב, תרצ
משה אבי הנביאים : דמותו בראי ההגות לדורותיה/ רמת גן : הוצאת אוניברסיטת בר-
אילן, תשע"א 2010.

מרינברג-מיליקובסקי, אתי. לא ידענו מה היה לו : ספרות ומשמעות באגדה התלמודית
רמת גן : הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, 2016

חומר מחייב למבחנים: באתר הקורס